

Kerktoren Piershil verzakt niet meer

Het is nog niet de toren van Pisa, maar het was wel hoog tijd om in te grijpen. De kerktoren van Piershil zakt jaarlijks een centimeter, het bovenste metselwerk staat circa 40 centimeter uit het lood. Vanaf 2016 werden afspraken gemaakt over het fixeren van de toren, de werkzaamheden zijn inmiddels begonnen.

Door Henk van den Heuvel

De zorgvuldigheid bij het klaren van deze klus staat hoog in het vaandel. „We hebben een bouwput gegraven van anderhalve meter diepte. Rondom de toren zijn 15 funderingspalen aangebracht, zogenaamde schroefinjectiepalen. Van milieuvriendelijke epoxy voorziene stalen balken door de fundering zorgen verder voor de gewenste stabiliteit”, zo legt projectleider Jan van der Bie van Walraad Architecten uit Rotterdam uit. Juist de schade aan het kerkschip heeft de discussie over het stabiliseren van de toren op gang gebracht. Bij de vorige torenrestauratie, afgerond in mei 1964, werd er voor gekozen om de fundering niet te voorzien van palen. Het kerkschip daarentegen werd zes jaar later wel onderheid tijdens de renovatie. „Toen het één gebouw was ging het goed, alles bewoog gelijkmatig. Na de renovatie van het schip is de toren gaan zakken en trekt aan het gebouw. Met enorme scheuren in de muren als gevolg.” De urgentie

werd onderkend door de Provincie Zuid-Holland. „Normaal wordt funderen niet gesubsidieerd. Vanwege de aanwezigheid van beton, ooit aangebracht als verbinding tussen de toren en het kerkschip, werd een uitzondering gemaakt. Als die verbinding los scheurt kan het verzakken van de toren versneld optreden en tot gevaar leiden.” Namens de gespecialiseerde restaurateur Koninklijke Woudenberg uit Ameide is uitvoerder Arjan Eggebeen betrok-

ken bij het project. „We hebben getracht zo min mogelijk te graven, vanwege de stabiliteit. Maar het metselwerk gaat zelfs onder de bodem van deze bouwput nog anderhalve meter door. Knap hoe ze dat vroeger deden, met het grondwater.” Een goed gebruik in Nederland is dat dit soort graafwerkzaamheden wordt uitgevoerd onder begeleiding van een archeoloog. Eggebeen: „De palen reiken tot aan de zandgronden uit het Pleistoceen, historisch Nederland dus. Zo heeft de archeoloog ons verteld.” De meest opvallende vondsten tot dusverre zijn die van de overblijfselen van een eeuwenoude aanbouw aan de zuidelijke kant van de toren en de vondst van een kloostermop. Deze middeleeuwse baksteen valt uit de toon en spreekt tot de verbeelding. „De meeste moppen die je vind zijn zachte stenen. Dit exemplaar is een harde boerengrauw klinker. De vondst is bijzonder omdat deze afkomstig moet zijn uit de voorganger van deze kerk.” De werkzaamheden aan de toren, welke worden uitgevoerd in opdracht van eigenaar Gemeente Korendijk, worden volgend jaar voltooid. Ook de gevel en het dak zullen worden gerestaureerd.

